

Motion till riksdagen 2017/18:2945

av **Annika Lillemets m.fl. (MP, V)**

Sanktioner mot regimen i Saudiarabien

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på inom EU och FN för riktade sanktioner mot personer i Saudiarabiens ledning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på inom EU och FN för att upprätta ett internationellt vapenembargo mot Saudiarabien och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska upprätta ett nationellt vapenembargo mot Saudiarabien och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kvinnor i Saudiarabien diskrimineras brutalt och systematiskt enligt saudisk lag, som baseras på en extrem tolkning av sunniislam. Enligt denna lag är kvinnor underordnade män i frågor som gäller äktenskap, skilsmässa, vårdnad av barn och arv. Kvinnor har en sämre juridisk ställning än män, en mans vittnesmål motsvarar två kvinnors. Skyddet mot våld och sexuella övergrepp är helt otillräckligt. Kvinnors rörlighet i offentligheten är starkt begränsad. Saudiska kvinnor står under manliga förmyndare. Förmyndarskapet begränsar så gott som alla aspekter av livet. Saudiska kvinnor måste ha sina förmyndares tillstånd för att exempelvis bedriva studier på högre nivå, öppna ett bankkonto, gifta eller skilja sig eller resa utomlands. Kvinnor och män skiljs systematiskt åt i så gott som alla offentliga sammanhang. Global Gender Gap Index som tas fram av World Economic Forum ger en bild av jämställdheten i olika länder. Man jämför olika faktorer vad gäller kvinnors deltagande i ekonomi, utbildning, hälsa och politik. Saudiarabien hamnar 2016 på plats 141 av 144. Via olika kanaler sprider den saudiska ledningen sin religiösa tolkning av kvinnors rättigheter även i andra länder, inte minst i Sverige.

Efter en lång och riskabel kamp av många modiga saudiska kvinnor har nu äntligen ett kungligt dekret som ska göra det tillåtet för kvinnor att köra bil nästa år presenterats.

I sin omedelbara verkan påverkar dekretet bara villkoren för det begränsade antal kvinnor som haft tillgång till bil och kunnat betala kostnaden för manliga chaufförer.

Vissa lättnader i tillämpningen av förmyndarskapet har också skett de senaste åren. En handlingsplan för landet, Vision 2030, lades fram 2016, i vilken den saudiska regeringen uttrycker att den vill ta bättre vara på kvinnor och möjliggöra större kvinnligt deltagande i samhället och ekonomin. Detta är steg i rätt riktning men räcker inte. Saudiarabien förband sig år 2000 att avskaffa diskriminering av kvinnor genom att ansluta sig till FN:s konvention (United Nations Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women). För att uppfylla detta måste förmyndarskapet avskaffas. Kvinnor måste bli fullvärdiga medborgare på samma villkor som män.

Omvärlden måste visa handfast solidaritet med de saudiska kvinnorna och Sverige bör gå i täten. En feministisk utrikespolitik förpliktigar. På samma sätt som Sverige drev på för att få bort apartheid i Sydafrika bör vi nu agera för att få bort könsbaserad apartheid i Saudiarabien. Omfattande internationella sanktioner riktades mot Sydafrika för att sätta press på dess regim att avskaffa apartheid. Det handlade om såväl nationella handelsbojkotter och investeringsförbud som ett vapenembargo grundat på beslut av FN:s säkerhetsråd.

”Internationella sanktioner är ett värdefullt instrument för internationella ansträngningar att trygga fred och säkerhet samt främja demokrati och mänskliga rättigheter”, skriver regeringen på sin hemsida. Vidare förklarar man vad det innebär:

Sanktioner innebär att begränsningar införs i handlingsfriheten för en stat, en grupp eller dess ledare genom ett kollektivt beslut av andra stater. Detta sker för att det internationella samfundet på fredlig väg vill försöka påverka statens, gruppens eller individens beteende genom olika ekonomiska och politiska åtgärder. Det kan till exempel röra sig om att ändra politiken hos en stat som hotar internationell fred och säkerhet, att kyla ned en konflikt inom ett land, att förmå en stat att upphöra med systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter eller att försöka få staten att ansluta sig till vissa demokratiska principer. Sanktioner skiljer sig från andra utrikespolitiska instrument genom att vara reglerade på rättslig väg. De är precis utformade och brott mot dem kan medföra straff. Sanktioner är avsedda att vara tidsbegränsade och att ses över regelbundet i ljuset av utvecklingen. När målet för dem är uppnått ska de avvecklas.

Sverige bör därför driva på inom EU och FN för riktade sanktioner mot Saudiarabien vad gäller personer i landets ledning. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna. Sverige bör även driva på inom EU och FN för sanktioner vad gäller vapen- och oljehandel. Vidare bör Sverige se över möjligheten att besluta om nationella sanktioner, särskilt vad gäller vapenhandel. Ett vapenembargo är särskilt motiverat med tanke på att Saudiarabiens allvarliga brott mot mänskliga rättigheter inte bara drabbar landets kvinnliga invånare, utan även riktas mot andra delar av den egna befolkningen och mot människor i andra länder. Även om sanktioner rimligen har större effekt om många stater står bakom kan Sverige gå före med nationella beslut. Sverige måste ta sitt ansvar och avsluta all svensk vapenhandel med Saudiarabien, det vill säga upprätta ett nationellt vapenembargo mot landet. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Annika Lillemets (MP)

Valter Mutz (MP)

Carl Schlyter (MP)

Amineh Kakabaveh (V)